

[Miljøministeren]

fordi det ganske enkelt ikke er mit ressortområde. Jeg har prøvet at gøre gældende både i redegørelsen og her i dag, hvad der er mit område, hvor jeg har ansvaret, og hvor jeg i givet fald kan drages til ansvar over for folketinget, så jeg kan altså ikke gå meget videre, uagtet jeg måske havde lyst til det, men det er ganske enkelt ikke mit område.

Til hr. Knud Lind vil jeg sige, at nu kan man jo godt trække en eller anden frem fra et eller andet ministerium eller en eller anden skole et eller andet sted og sige: er ministeren klar til enten at tage afstand fra det eller bekræfte det? Jeg er ingen af delene. For mig må folk sige, hvad de vil, men hvis det er således, at det er folk, der tegner miljøministeriet, der siger et eller andet, der dækker miljøministeriets opfattelse, så kan det blive bekræftet eller afkræftet af miljøministeren, og det er mig.

(Kort bemærkning).

Knud Lind (FP):

Ja, jeg vil bare sige til ministeren, at nu er socialministeriets rådgiver i Christiania-spørgsmål jo ikke nogen fru hvem som helst, og det er ikke i en hvilken som helst formiddagsavis, det er udtalt, det er udtalt i Radioavisen. Når jeg foreholder ministeren det, samtidig med at ministeren i sin egen redegørelse understreger det, så ville det altså være rart, om ministeren ville tage afstand fra de udtalelser. Men jeg kan altså hermed konstatere, at ministeren billiger fru Tine Brylds udtalelser.

Miljøministeren (Erik Holst):

Jeg bliver nødt til meget skarpt at sige til hr. Knud Lind, at den måde kan man ikke argumentere på, især ikke her i folketinget. Fru Tine Bryld er ikke ansat i miljøministeriet, har intet med miljøministeriet at gøre. Der findes en socialminister, til hvem man kan rette spørgsmål om de ansatte, deres udtalelser, vurderinger og synspunkter, det ved hr. Knud Lind. Alligevel benytter hr. Knud Lind lejligheden til at sige, at det er noget, jeg dækker eller ikke dækker. Det er en urmelig måde at diskutere på, og det er en måde, som jeg ikke vil fortsætte på.

Hermed sluttede forhandlingen.

Den sidste sag på dagsordenen var:

12) Forespørgsel til forsvarsministeren og miljøministeren:

Forespørgsel af Knud Lind (FP):

»Hvornår bliver fristaden Christiania ryddet?«

(Forespørgsel nr. F 10. Anmeldt 24/2 82. Fremme af forespørgslen vedtaget 9/3 82).

Begrundelse

Knud Lind (FP):

Demokratiet bygger på retsstaten og overholdelsen af de love, som folketinget vedtager. Anarkisme bygger på den stærkes ret og gennemføres via gadens parlament. Anarkisme betyder kaos og i sidste instans opløsning af retsstaten og demokratiet.

Christiania har sat sig uden for samfundets vedtagne love i 10 år, fordi beboerne har misforstået begrebet frihed derhen, at det betyder, at grupper med magt kan tvinge staten til at acceptere lovovertrædelser for den enkelte gruppe. Undladelse af betaling af moms, skat, husleje og vandafgifter, overtrædelse af lov om euforiserende stoffer m.v. er alle tydelige eksempler. Det værste er dog ødelæggelsen af den nordiske ungdom. Der er begrundelser nok for denne forespørgselsdebat. Min begrundelse for forespørgslen kunne også være ganske kort. Jeg kunne blot henvise til, at jeg havde læst miljøministerens tyndbenede redegørelse.

I 10 år har Danmarks befolkning måttet se på, at der midt i rigets hovedstad ligger en lovløs bydel, som i et og alt har sat sig uden for de regler, der gælder for samfundets øvrige borgere, et narkotikaens Mekka, som får Sodoma og Gomorra til at blegne, en fristad for narkotikahandlere, en utrolig rodet, slidt og beskidt bydel, hvor skrotbunker flyder mellem affald, glasskår og hundeeskrementer. Således står der også i Møller & Grønborgs rapport. Midt i alt det lever anarkister, flippere og samfundsstyrtere, kriminelle og mindreårige. Mens politiet forsøger at komme kriminaliteten til livs, bliver de bombarderet med sten, stålkugler m.v.

Dette mislykkede sociale eksperiment er blevet en torn i øjet på vore nordiske naboer. Det er blevet en trussel, ikke bare for Danmarks ungdom, men også for Sveriges, Norges og Finlands ungdom. Christiania er

[Knud Lind]

blevet en hån imod den store indsats, der gøres i vore nabolande for at bekæmpe narkotikakriminaliteten. Hvad hjælper det, at man vasker sine børn, hvis de straks efter løber over til naboen og vælter sig i hans mødding?

Det er derfor i dag ikke blot et spørgsmål om en forsumpning af Danmarks ungdom, men også et spørgsmål om at redde vore nabolandes ungdom fra den mødding, der kaldes et »socialt eksperiment«, og som nu skal gå under navnet »fristaden Christiania, en forsøgsby«.

Besvarelse

Miljøministeren (Erik Holst):

Hr. Knud Lind har stillet en forespørgsel til forsvarsministeren og miljøministeren, og jeg har hørt begrundelsen her. Spørgsmålet lyder meget enkelt: »Hvornår bliver fristaden Christiania ryddet?«. Jeg forstod på hr. Knud Lind med det indlæg, han kom med, at det var begrundelsen for spørgsmålet.

Lad mig svare kort og klart på det spørgsmål: det fremgår af min redegørelse om Christiania, som vi tidligere i dag har haft en debat om, at regeringen ikke kan gå ind for en rømning af Christiania. Jeg kan på forsvarsministerens og egne vegne henvise til denne redegørelse og de bemærkninger, jeg fremkom med under debatten om den.

Forhandling

Knud Lind (FP):

Indledningsvis skal jeg på vegne af de konservative, venstre, CD, kristeligt folkeparti og fremskridtspartiet fremsætte følgende:

Forslag om motiveret dagsorden.

»Da forholdene i Christianiaområdet fortsat må anses for helt uacceptable, særlig med hensyn til de sociale og kriminalitetsfremkaldende forhold, opfordrer folkettinget regeringen til – i overensstemmelse med højesterets dom af 2. februar 1978 – straks at tage de fornødne skridt til, at Christiania er afviklet inden udgangen af 1982.

Tinget går herefter over til næste sag på dagsordenen.«

I 10 år har regeringen næret en anarkistisk, lovløs slange ved sit bryst. Regeringen har kaldt anarkisme og kriminalitet for et »socialt eksperiment«. Møller & Grønborg kalder den nu en forsøgsby.

Problematikken omkring Christiania ligger ganske enkelt i, at det er svært at lovliggøre noget, som fra fødslen var ganske ulovligt. Kammeradvokaten sagde det under behandlingen i østre landsret, hvor han anførte, at Christiania aldrig har fået tilsagt nogen brugsret til området ud over den 1. april 1976, og at beboerne i Christiania også selv har været fuldstændig klar over dette.

Under forespørgselsdebatten vedrørende Christiania den 8. februar 1978 blev følgende forslag om motiveret dagsorden vedtaget:

»Folketinget finder, at den årelange, ulovlige besættelse og benyttelse af Bådsmadsstrædes kasernes bygninger og areal er til væsentlig skade for retsbevidstheden.

Efter højesteretsdommens afsigelse bekræfter folkettinget derfor sin beslutning fra marts 1976 om, at bygninger og areal bør rømmes uden unødigt forsinkelse.«

Godt 4 år efter er der intet sket endnu, tværtimod. Bygninger forfalder mere og mere. Lovløsheden breder sig i en sådan grad, at vore nabolande ikke længere tror på, at Danmark ønsker at gå aktivt og reelt ind i kampen mod kriminaliteten på Christiania. I tidsskriftet Dansk Politi nr. 16 af 8. november 1981 skrev man i lederen om Christiania og politiet:

»Christiania som et socialt eksperiment, eller hvad man nu vil kalde det, der gennem en halv snes år har fundet sted på det tidligere militære område på Amager, vil vi hverken som organisationer eller som politifolk blande os ret meget i. Vi har for en del år siden her i bladet haft lejlighed til at kommentere disse ting, og dengang sparede vi ikke på superlativerne over for de positive kræfter, der i et mindre antal boede i den såkaldte fristad. Vi måtte dog samtidig konstatere, at der fandtes en større gruppe, der havde søgt til Christiania for at få fred for politi og kreditorer eller for blot i fred og ro at kunne udvide deres kriminelle virksomhed.

Allerede dengang var der problemer for de politifolk, som i tjenestens medfør kom til Christiania, og allerede dengang var der nogle i det omliggende samfund, som enten ud

[Knud Lind]

fra blåøjet naivitet eller ud fra politiske motiver havde den indstilling, at hvad der foregik af ulovligheder på Christiania, hverken ragede skattevæsen, toldvæsen eller offentlige værker – og da slet ikke politiet. Og allerede dengang fandtes der mange ubeslutsomme politikere, som ikke kunne eller turde tage stilling til ret meget.

Nu var det københavnske politi som kendt fra dagspressen til en slags jubilæumsfest i Christiania den 26. september, hvilket ikke gik helt stille af, og så skulle dette vel være overstået. Men vi føler alligevel trang til her at komme med nogle enkelte kommentarer som en slags tilbageblik i anledning af jubilæet, ikke som en hyldest til Christiania, men som et alvorligt memento til den brede offentlighed.

Ser man på Christiania i dag, må man acceptere betegnelsen »elendighedens marked«, sådan som et dagblad har karakteriseret området. Den lille idealistiske flok er reduceret til næsten intet, mens den anden gruppe er vokset foruroligende til en broget flok af mere eller mindre kriminelle, narkomaner, voldsmænd og -kvinder, alkoholikere og et større kontingent af udlændinge, som kan have flere grunde til at synes bedre om Christiania end om deres hjemland. Et særligt problem er de mange unge grønlandere, som tumler rundt i dette morads. Det er denne brogede flok, der tegner billedet af Christiania anno 1981.

Til trods for dette – eller måske nærmest derfor – er der stadig nogle, der fastholder tesen om, at myndighederne ikke skal blande sig i det, der foregår i Christiania, og at specielt politiet skal holde sig borte for ikke at virke provokerende på de sarte sjæle. Og hvad angår politiske beslutninger om, hvad det hele skal ende med, er man ikke kommet mange skridt videre gennem de forløbne 10 år.

At politiet er uønsket i Christiania, er netop det, der interesserer os i denne sammenhæng. Set fra vore kunders synsvinkel forstår vi det da ganske udmærket, men kan samfundet uden videre acceptere, at politiet selv skal til at vurdere, hvor lovgivningen skal gælde, og hvor der er frit slag for alle initiativer? Er det ikke fortsat meningen, at politiet skal rette sig efter de direktiver, der er anvist i lovgivningen? Vi er overhovedet ikke i tvivl om, at svaret fra 99 pct. af befolkningen

vil være et klart nej til det første spørgsmål og et lige så klart ja til det andet.

Derfor må man forundres over, at dagbladet Aktuelt, som vel er det blad, der står regeringen nærmest, i en lederartikel den 29. september harcelerer over, at en tidligere justitsminister har spurgt den nuværende, om der gælder specielle love for Christiania. Lederskribenten, som måske endda er identisk med et nuværende folketingsmedlem, giver det besynderlige svar:

»Alle ved, at det gør der, men Ole Espersen bliver naturligvis nødt til i det kommende samråd at hævde, at vi alle er lige for loven.«

Nu er det heldigvis ikke Aktuelt's lederskribent, der skal bestemme sådan noget, men hans indstilling synes udmærket at dække den, der er herskende på bjerget. Og så er det, vi politifolk endnu en gang må forundres. Kan man dog ikke begribe, at man gennem den slags forvirrede skrivelser og tilsvarende udtalelser udelukkende er med til at holde bålet i Christiania i gang, og at man direkte støtter beboerne i Christiania i den opfattelse, at de er noget helt særligt, der er fredet for alle myndigheder – og allermest for politiet?

Det synes for mange mennesker at være accepteret, at når der er tale om venstrefløjens ulovlige aktivitet, så skal politiet sætte sig til at spille ludo med demonstranterne i Christiania eller foran barrikaderne et eller andet sted i byen – måske endda med en borgmester som modspiller. Hvis politiet følger lovgivningen, som det skal, er det politisk indblanding. Man fristes til at lege med den tanke, at en højrefløjensbevægelse en skønne dag vil optræde på samme måde. Ville en Villo Sigurdsson, en Tine Bryld og andre af deres meningsfæller også foreslå, at politifolk gav sig til at optræde som legeonkler? Næppe. Og det er det, der er det fortvivlende ved hele situationen. Det er renlivet politisk ideologi, der ligger bag

. . . . Den 26. september havde det københavnske politi endnu et alvorligt sammenstød med det urolige folkefærd i Christiania. Sammenstødet udviklede sig voldsomt i gaderne uden for Christiania, hvor der ud over de sædvanlige sten og flasker også blev anvendt benzinbomber mod politiet; 21 politifolk kom til skade, heraf blev 10 hospitalsbehandlet. På den »anden« side kom kun én de-

[Knud Lind]

monstrant til skade – han faldt ned fra en barrikade og måtte køres bort i ambulance. Disse tørre tal kan måske medføre nogle morsomme bemærkninger, men de viser i hvert fald, at det ikke var politiet, der »tævede« de flinke mennesker på Christiania.«

Man kan så spørge, hvad der er sket siden. Resultatet af denne laden-stå-til, resultatet af denne anarkismens og lovløshedens gøgeunge er da heller ikke udeblevet. Hvordan kan man i dag med rimelighed sigte nutidens slumstormere, når man samtidig igennem 10 år har set gennem fingre med den besættelse, den husbesættelse, der fandt sted på Christiania? Hvordan kan man tale om ejendomsretten over for slumstormerne, samtidig med at Christianias gæld til staten for forbrug af el, vand og renovation vokser og vokser?

I et svar til hr. Mogens Voigt blev det oplyst, at alene for el, vand og renovation var gælden vokset til 4,5 mill. kr. Til det skulle lægges forfaldne renter til et beløb af 7,5 mill. kr., som heller ikke er blevet betalt. Selv om flere af værtshusene er offentlige og stærkt besøgte, har ingen krævet, at indehaverne, hvis navne i øvrigt ikke er kendt af myndighederne, har ansøgt om bevilling. Vi har set, at en 11-årig dreng solgte hash i Christiania. Det er ganske uacceptabelt, at vi på en tilfældig aften skal kunne tage ud i »Valmuen« i Christiania og træffe 9 børn, der alle er påvirkede enten af hash eller af spiritus. Selv brandvæsenet har besluttet, at det ikke ønsker at tage ud til Christiania.

Al den slags vil i længden medføre, at elers lovlydige borgere ræsonnerer, at der ikke er lighed for loven. Dette vil igen medføre, at flere og flere efterhånden sætter sig ud over loven. Vi skal nu formentlig i dag opleve, hvordan et parti, der kalder sig et borgerligt parti, det radikale venstre, endnu en gang i sine romantiske frihedsdrømme kører med på socialisternes vogn om et »socialt eksperiment«, om forsøgsby osv. Det er nu op til det radikale venstre, om Christiania skal have lov til at fortsætte som en lovløs by.

Formanden:

Jeg gør opmærksom på, at man efter § 27 i forretningsordenen kun må bruge citater i begrænset omfang.

Der er nu fremsat følgende forslag om motiveret dagsorden: (se ovenfor). Dette dagsordensforslag indgår i forhandling.

Camre (S):

Det seneste dagsordensforslag, som folkettingen har vedtaget vedrørende Christiania, daterer sig tilbage til 1978. Vi har nu i dag under det foregående punkt hørt miljøministerens redegørelse, og det, det nu drejer sig om, er at få det beslutningsmæssige grundlag for, at ministeren kan fortsætte de bestræbelser, som er ridset op under debatten om redegørelsen fra ministeren.

Jeg kan for mit eget vedkommende helt henvise til de bemærkninger, jeg allerede har gjort under denne del af debatten, og jeg skal her nøjes med at fremsætte følgende:

Forslag om motiveret dagsorden.

»Idet folkettingen tager miljøministerens redegørelse om Christiania til efterretning,

går tinget over til næste sag på dagsordenen.«

Formanden:

Der er nu fremsat følgende forslag om motiveret dagsorden: (se ovenfor). Også dette dagsordensforslag indgår nu i forhandlingen.

Agnete Laustsen (KF):

Det er tydeligt fremgået af den debat, vi lige har haft, at vi fra konservativ side ikke kan gå ind for, at Christiania videreføres i en uvis fremtid. Der har været – og jeg betvivler ikke, at der stadig væk er – en række idealistisk indstillede beboere på Christiania, der gerne vil prøve at etablere et samfund med andre værdinormer end dem, resten af vort samfund hylder. Men det er ikke lykkedes disse kræfter at slå igennem, og det kan på denne baggrund næppe undre, at en Observaundersøgelse foretaget og offentliggjort for nylig i Jyllands-Posten, nemlig den 28. februar 1982, viser, at 62 pct. af befolkningen nu går ind for en nedlæggelse af Christiania.

Vi kan derfor fra konservativ side naturligvis støtte det dagsordensforslag, vi er medforslagsstillere til, om end vi må tage afstand fra den stemmeføring, hr. Knud Lind ledsagede det med her i dag. Vi må til gengæld tage afstand fra regeringens dagsordensfor-

[Agnete Laustsen]

slag, hvormed man i realiteten siger, at Christiania skal fortsætte ud i en uvis fremtid. Det kan vi som tidligere nævnt ikke gå ind for.

Tørnæs (V):

Som medforslagsstillere kan vi naturligvis gå ind for det forslag om motiveret dagsorden, som er stillet af hr. Knud Lind, men jeg vil ligesom fru Agnete Laustsen tage afstand fra både den stemmeføring og den argumentation, som er blevet anvendt fra hr. Knud Linds side. Den står vi på ingen måde bag.

Med hensyn til forslaget om motiveret dagsorden fremsat af hr. Camre vil vi gerne sige, at vi føler, at redegørelsen fra regeringens side og debatten i dag har været et skridt i den rigtige retning. Vi synes, det er positivt, at man tilkendegiver, at forholdene i Christiania skal ændres, således, at almindelige love i samfundet skal være gældende, og således, at de bygninger, der er derude, skal renoveres. Men vi kan altså ikke se, at det kan lovliggøre den ulovlige bosættelse, som har fundet sted derude, og vi finder også, at der i ministerens redegørelse er mange uklare punkter med hensyn til, hvad der vil være den fremtidige linje fra regeringens side med hensyn til Christianias fremtid, og derfor må vi stemme imod forslaget om motiveret dagsorden fra hr. Camre.

(Kort bemærkning).

Knud Lind (FP):

For at venstres ordfører ikke skal falde i den samme forfærdelige grøft, som miljøministeren tidligere faldt i, vil jeg gøre hr. Tørnæs opmærksom på, at de argumenter, der blev fremført at undertegnede her fra talerstolen, stammede fra politibladet. Det var politiets egne ord, og det er altså muligt, at hr. Tørnæs ikke er i overensstemmelse med Dansk Politik. Stemmeføringen kan jeg desværre ikke gøre så forfærdelig meget ved.

(Kort bemærkning).

Tørnæs (V):

Jeg vil kun sige til hr. Knud Lind, at jeg synes ikke, at det er politibladet eller politiet, der skal bestemme, hvilken politik der skal føres, ej heller med hensyn til Christiania.

Ebba Strange (SF):

Som det fremgik af det foregående punkt på dagsordenen, havde jeg forskellige kritiske bemærkninger til miljøministerens redegørelse om forholdene i Christiania. En del af dem fik jeg opklaret og mere styr på i anden omgang, da ministeren svarede på mine spørgsmål. Jeg synes stadig væk, at der kan være en vis usikkerhed om, hvordan vilkårene for Christiania bliver efter denne debat.

Det, der er så vigtigt for os i socialistisk folkeparti, er, at Christiania får lov til at leve, og med det mener jeg ikke kun slæbe sig derudad på bedste beskub, men får lov til at leve i en udvikling, som christianitterne selv sætter deres præg på. Jeg tror, at vi har brug for det; det har jeg sagt ved andre lejligheder, det har jeg ikke talt så meget om i dag. Jeg tror, vi har brug for et sted i det danske samfund, hvor eksperimenter kan blomstre, og hvor folk kan leve sammen på utraditionelle måder til inspiration for os alle sammen. Det håber vi kan udvikle sig i det samarbejde, som miljøministeren lægger op til mellem regeringen og Christianias beboere, og hvori Københavns kommune også indbydes til at deltage.

På den baggrund vil vi støtte det dagsordensforslag, der er fremsat af hr. Camre. Vi vil støtte det, fordi vi forstår ministerens behov for at have et grundlag at arbejde videre på, og vi vil støtte det med det løfte til os selv og tinget og offentligheden og christianitterne, at vi vil følge det arbejde, der foregår derude, for at forhindre, at man efter dagen i dag ikke ved, hvad der skal ske i den nærmeste fremtid. Vi vil også gøre det for at demonstrere, at vi er imod de borgerliges forslag om at lukke Christiania, af de grunde, jeg har nævnt under den tidligere debat.

Birgith Mogensen (CD):

CD har utallige gange i dette ting protesteret imod husbesættelserne i Christiania. Vi har påvist, at den smukke ideologiske sætning, at Christiania var et socialt eksperiment, har udviklet sig til camouflage for elendighed, kriminalitet og narkotikahandel, som optrappes dag for dag. Vi har til bevidsthed hørt, at christianitterne selv har udryddet hårde stoffer i fristaden. Det er en total usandhed, og den internationale konklusion, som siger, at i hashmiljøer findes

[Birgith Mogensen]

altid stærkere narkotika, gælder også med hensyn til Christiania.

Hr. Ole Henriksen fra SF beviste i Finland, at man kan købe Christianiahash i Stockholm. Jeg påtænkte i går at købe et hylster heroin i Christiania og præsentere det her fra talerstolen. Jeg undlod naturligvis, men det havde været nemt. Hele Norden inklusive den danske befolkning ved, at Christiania er en kæmpemæssig giftcentral, som hele døgnet åbenlyst sælger hash til den nordiske ungdom. På den måde virker Christiania som en narkomanproducerende skole, idet vi ved, at 85 pct. af alle belastede og ældre narkomaner har startet deres karriere med brug af hash.

Jeg kan godt forstå de andre nordiske landes harme over regeringens vege og vage holdning til hashproblemet i Christiania, men jeg forstår ikke de danske politikere, som forsvarer dette problem med, at man jo også kan købe hash i andre nordiske lande. Selvfølgelig kan man det, især fordi Christiania optræder som grossist og leverandør til hele Norden. Justitsforskellen er blot, at vore broderlande med flere midler bekæmper hashhandel ret effektivt, vel vidende, at Christiania til dels stadig væk er et hashhandels-fredet område; derfor deres bitterhed.

For en måned siden holdt jeg en tale i Stockholm om hele dette ømtålige emne. Ved samme lejlighed talte jeg med den svenske justitsminister, Carl Axel Petri. Han udtrykte stor bekymring med hensyn til den næsten legale hasheksport fra Christiania. Han havde beviser på, at ca. 70 pct. af alle anmeldte hashhandlere i Malmø og Sydsverige fik deres stof fra Christiania. Rigsdagsmedlem Glenda Lidmark nævnte eksempler af samme art i Stockholmområdet.

Det er en kendsgerning, at narkotikamisbrug inklusive hashmisbrug er et voksende og meget alvorligt samfundsproblem i hele Norden, men især i Danmark. Derfor er det paradoksalt, at man stort set ser gennem fingre med den florerende Christianianarko-handel. Derfor opfordrer jeg justitsministeren til omgående at give politiet grønt lys og frie hænder til at stoppe al narkotikahandel i Christiania. Dette narkomanuddannelsescenter må elimineres som et vigtigt led i Danmarks bekæmpelse af narkotikamisbrug.

Ingen ansvarlig politiker kan med god samvittighed fortsat tolerere de mange andre

former for kriminalitet, der er daglige forete-
elser i fristaden. Det må have en ende, og det nu.

Christiania startede i 1971 med en ulovlig besættelse af arealet. Mange indflydelsesrige personer gled ind og støttede ideen om et alternativt socialt eksperiment. Disse pæne mennesker støttede eksperimentet med ideologisk begejstring i presse, radio og TV. Mange af disse velmenende opinionsfolk er efterhånden faldet fra. De tog fejl, de er skuffede, og det kan jeg godt forstå. Christiania er et dødsygt og samfundsskadeligt foretagende. Der er ikke ét eneste godt argument for at bevare Christiania. Selv den sorteste del af pressen har opgivet at vaske Christiania rent. Ganske vist snakker VS, SF og enkelte andre persongrupper endnu for deres syge moster, de vil ikke tabe ansigt, men der er ikke længere vægt i deres tynde forsvar for bevarelse af Christiania. Deres forsvar er blevet en vane, de taler pr. refleks, med hule og tomme fraser. Nej, der findes ikke argumenter, som kan skaffe grobund for et vedvarende Christiania. Faktum er, at fristadens rolle som et alternativt samfundsforsøg kan ophøre. Christiania har ingen menneskevenlig mission at udføre, det turde være bevist.

Når venstreorienterede personer fortsat taler om kendsgerningerne, kan det kun være for at bevare deres vælgere i den lille del af befolkningen, som endnu deler disse partiets misopfattelse af Christiania i dag. Bortset fra et par snese ambitiøse samfundsomvælttere og nogle illegale øl- og hashhandlere består beboerne af fredsommelige mennesker, som af forskellige grunde er slået ud af deres livskurs. De er havnet i denne elendighedens rendesten i forventning om hjælp og assistance. En tid betragter de fristaden som et fristed fra deres kvaler. Nogle bliver hængende, andre forsvinder igen, når de opdager, at deres forventninger er knust. Nye sociale tilfælde siver ind og ud osv.

Lad os hjælpe denne sociale tabergruppe på anden måde. Det er ladsiggørligt, hvis man vil, og det vil vi vel. Et rigt land som Danmark kan ikke længere være bekendt at forsvare og bevare denne danske skamplet. Vi kan ikke lege skjul længere, men vi skal ikke lukke Christiania med brask og bram. Vi skal finde nogle dygtige, uvildige og velmenende mennesker, som er uddannede til at hjælpe disse sociale tabere, hvorefter mange er

[Birgith Mogensen]

udlændinge. Det skal ske i samråd med dem selv.

Faktum er, at Christiania er en nitte, og fristaden har intet menneskeligt eller samfundsgavnligt formål. Regeringen og folketinget ved, at der i befolkningen er et klart flertal for afvikling af giftdepotet Christiania. Hvorfor nøler vi?

Til sidst: for en måneds tid siden talte jeg med en familiefar, som bor i en af gaderne, der støder op til Christianiaområdet. Han fortalte, at han og hans familie var bange for at bo så tæt ved Christiania. »Det kan du nok forstå vi er, når politiet dårligt nok tør gå derind.« Og så tilføjede han – og det er pointen –: »Nu tør brandvæsenet heller ikke køre ind og slukke en husbrand på Christiania.« Og det er vel ikke så galt endda.

Lawaetz (FP):

Mens landet stander i våde og vi har 300.000 arbejdsløse, har vi igen brugt det meste af en dag til at diskutere Christiania. Det er ikke mærkeligt, hvis man mister lidt respekt for folketinget. Man skulle synes, der var væsentlig vigtigere ting at tale om.

Man kan undre sig over, hvad man hører sådan en dag. Hvis man hører godt efter, er det, som om man skal lave en særlig lovgivning for området Christiania. Vi vedtager en masse love herinde, hvor der nederst står: »Denne lov gælder ikke for Grønland og Færøerne.« Nu skal der åbenbart laves love, hvor der står: »Denne lov gælder ikke for Grønland, Færøerne og Christiania.«

Det er, ligesom om linjerne er trukket lidt skarpere op i dag. Man har hørt en berettiget kritik, og man har hørt en ros, som man kunne vente det, fra venstrefløjen, og på midten har man hørt socialdemokratiet, som ikke har haft nogen udtalt mening.

En af de ting, der falder én ind, er sådan set, om socialdemokraterne er enige. Selvfølgelig ville der aldrig slippe det mindste ud gennem de tætte døre. Men jeg undrer mig en lille smule, når jeg hører ministrene. Er det virkelig fornuftige, konservative socialdemokraters mening, man giver udtryk for, når man her taler om noget fantasifuldt og prøver på at gøre det til en normal del af Danmark. Mens man forfølger småforbrydere over hele resten af landet, kan man gå i fred her.

Jeg har lyst til at gå over i en lidt anden gade og nævne nogle praktiske eksempler ude fra omegnen af Christiania. En ældre mand gik forleden aften tur med sin hund og blev stoppet af to christianitter – de kender dem derude. Den ene siger: »Hvor mange penge har du?« »Jeg har kun 30 kr.« Deres afskedssalut var: »Vi gider ikke slå dig ned for 30 kr.«

En anden ting, som man har svært ved at ville høre på – man hører nemlig kun det, man gerne vil – er, at alle, der bor derude omkring, kan bevidne, at f. eks. på Christianshavns Torv er der hver dag christianitter, der sælger hash. Nu er der snakket så meget om det i dag. Det ved alle, der bor derude. Alle ved også, at hele omegnen er generet af christianitterne. Den er generet af deres tyverier og deres svineri, deres hunde, og hvad ved jeg. Men alt det må ikke være forkert. Det hele skal gøres til noget ganske uskyltigt. Jeg skal ikke komme ind på alt det, der tidligere er sagt, men kun nævne, at sådan findes der eksempler, som taler for sig selv.

Af og til, når man kommer ud i verden, kan man næsten blive flov over at være dansker. Det er en kedelig fornemmelse. Jeg tror ikke, at SF, som reklamerer for hash i Stockholm, eller VS bliver flove, men nogle af os andre, der skal prøve på at varetage landets interesser, også erhvervsmæssigt, bliver flove. I gamle dage havde København et image for turister, som var Tivoli og så Den lille Havfrue. I dag bliver der talt mere om Christiania. Christiania er gjort til en attraktion, til et nyt image for København. Det skal vi lægge ryg til.

Om miljøministerens plan er der sagt tilstrækkeligt, men en enkelt lille bemærkning. Jeg synes, det er helt forkert, hvis et bestilt arkitektfirma overhovedet skal blande sig i det rent politiske. Det er jo egentlig det, der sker, når man i dag nævner, at man mest går ind for punkt 4.

Det er også kommet frem, at christianitter er imod miljøministerens plan. Det er da helt klart. De kan aldrig få det bedre, end de har det. De truer med en gadekrig. Er det den slags ting, man er bange for?

Der er også blevet talt lidt om, hvad det koster. Jeg kan godt give et lille praktisk eksempel. En håndværker, jeg kender, har arbejdet derude. Dagen før kørte han alle sine materialer derud. Det var planker og

[Lawaetz]

brædder. Næste morgen var de væk. Så kom han med sin skurvogn. Næste morgen var den brækket op. Så satte han pigtråd rundt omkring. Næste morgen var det klippet i stykker. Det er den slags ting, som samfundet tilsyneladende med glæde betaler uden at gøre alverdens vrøvl.

Derfor spørger man sig selv: hvor længe vil samfundet finde sig i, at det bare får lov til at køre? Hvor længe vil man betale for det? Penge, ja, det er jo noget, man ikke taler om, men her er faktisk gennem årene tale om et millionbeløb, som den danske befolkning har betalt. Spurgte man befolkningen, er jeg sikker på, at socialdemokratiet ikke havde befolkningen bag sig. Mindst 80 pct. har tidligere udtalt, at man ville være med til at nedlægge Christiania.

Andre ting, man kunne spørge om – det er pinligt – er: hvor mange mord er der begået, hvor mange retsforfølgninger har der fundet sted igennem de år? Det er jo et rent statistisk spørgsmål.

Hr. Dræbye var inde på, at det er mennesker, man taler om. Ja, selvfølgelig er det da mennesker, man taler om, men spørgsmålet er jo, om det er menneskeligt, det, man gør over for Christiania ved at lade det fortsætte under de forhold, som de vitterlig lever under derude. At nogle mennesker har foretrukket at leve på den måde, står dem frit for, men det må være for deres egen regning.

En anden ting, der også spørges om hele tiden, er: hvor skal de hen? Ja, noget kommer af sig selv. Det er jo ikke nogen hemmelighed, at ca. en tredjedel er udlændinge af en eller anden art, skandinaver eller norddanskere. Der er vel kun ét svar på det: dem må man sende hjem, hvor de hører til. Hvor skal de andre hen? Ja, der tales om støtte. Hr. Dræbye er vel den mest støttevenlige. De skal især have støtte i første omgang. Hvor kan vi så anbringe dem? Man kunne jo foreslå et sted som Sprogø. Der står fine bygninger, og der er et stykke land, der ikke bruges til noget som helst. De kunne måske også placeres mange andre steder.

Fru Anne Grete Holmsgård var jo den eneste, der høstede bifald fra balkonen. Det misunder jeg hende ikke. Hun udtalte ordret: »Christiania har meget at byde på.« Ja, det er rigtigt – det har det samme at byde på som Singapore, Filippinerne og sådan nogle steder, og det er da naturligvis billigere, hvis

man ønsker den slags forlystelser, at tage til Christiania, end det er at rejse ud til Filippinerne.

Hvad er konklusionen af alt dette her? Man har i dag stillet et meget enkelt spørgsmål: hvornår skal Christiania nedlægges? Vi har set fronterne blive trukket op; vi kendte de fleste af dem i forvejen. Hr. Dræbye står som sædvanlig som et balancepunkt. Det, som undrer mig mest, er i og for sig, at en på andre måder ansvarsfuld regering – den vil i hvert fald gerne fremstå sådan – simpelt hen lukker ørerne og øjnene for alt det, der sker, og kommer med mere eller mindre voldsomme udfald mod partier, der har en anden opfattelse.

Betyder det, at vi skal beholde Christiania som den skamplet, det efterhånden er, i al evighed? Betyder det, at Christiania skal nedlægges, eller betyder det, at man igen skal have en eller anden lunken løsning, som i årevis kan køre derudad til ærgrelse for en masse mennesker, til lykke for ikke ret mange og til ulykke for en hel masse?

Dræbye (RV):

I sig selv er der meget gode grunde til ikke oven på en lang redegørelsesdebat at fortsætte i en ny debat med de samme argumenter om de samme ting. Det grundlag for debatten, som er repræsenteret af de to repræsentanter for fremskridtspartiet, giver endnu en række grunde til, at man ikke skal forlænge debatten her i dag, så det skal jeg undlade. At tage stilling til og vurdere så megen løs snak vil tage så lang tid, at det bestemt ikke ville være rimeligt over for tingets medlemmer.

Jeg skal indskrænke mig til at oplyse, at det radikale venstre ikke kan støtte den af hr. Knud Lind foreslåede dagsorden, men at vi kan tiltræde den af hr. Camre foreslåede dagsorden. Til det sidste vil jeg føje, at det ikke, som det også er fremgået af den foregående debat, er ensbetydende med, at vi til fulde støtter ministerens redegørelse. Vi havde en række kritiske bemærkninger til den, dem har vi fortsat, men vi mener, at ministeren bør tage ved lære af den debat, og vi giver ham en chance for det ved at stemme for dagsordensforslaget fra hr. Camre.

Anne Grete Holmsgård (VS):

[Anne Grete Holmsgård]

Jeg har egentlig ikke lyst til at kommentere de indlæg, der er kommet, men der er dog ét af dem, som jeg synes var så groft, at jeg føler, jeg bliver nødt til at kommentere det.

Jeg synes, det er utroligt groft når fru Birgith Mogensen står her på talerstolen og postulerer, at Christiania er et narkocenter – på tværs af alle oplysninger, der er blevet givet, på tværs af at der ikke findes junk på Christiania, at der kun er blevet konfiskeret 1,8 gram i de første 9 måneder af 1981. Det synes jeg simpelt hen er for groft, og jeg synes ikke, det kan stå upåtalet.

Med hensyn til de to fremsatte dagsordener stemmer vi naturligvis imod fremskridtspartiets. Vi kan ikke støtte den dagsorden, der er fremsat af socialdemokratiet, for vi finder, at den redegørelse simpelt hen er for tynd. Denne dagsorden burde have indeholdt et positivt tilsagn om støtte, for det er det, det er væsentligt at få frem nu: at der kommer en positiv holdning over for Christiania. Jeg synes, det er for dårligt, at det ikke kunne komme med i den dagsorden.

(Kort bemærkning).

Birgith Mogensen (CD):

Jeg skal nok lade være med at forlænge debatten, men jeg ville da gerne spørge fru Anne Grete Holmsgård, hvem det er, der giver de oplysninger, at der ikke er junk på Christiania. Det er christianitterne. Der er masser af junk, både på Christiania, og som christianitterne sælger uden for Christiania.

Inge Krogh (KrF):

Miljøministeren sagde i sin redegørelse, at de samme love skal gælde i Christiania, som gælder i det øvrige land. Da jeg ikke har kunnet få noget svar på, hvornår eller hvordan man vil bekæmpe kriminaliteten og på den måde tage grundlaget væk under Christiania, kan jeg selvfølgelig ikke stemme for det dagsordensforslag, der er fremsat af hr. Camre, men vil stemme for det dagsordensforslag, der er fremsat af hr. Knud Lind.

Knud Lind (FP):

Vi har haft en lang debat i dag, og jeg skal gøre det ganske kort til slut.

Jeg vil allerførst takke de partier, som i dag har været medforslagsstillere til den motiverede dagsorden.

Det er derimod sørgeligt at se, at det radikale venstre, der forsøger at bilde vælgerne ind, at det er et borgerligt parti, også denne gang – på en kærlighedsfuld måde måske, men følgagtigt – trasker i socialisternes fodspor på grund af partiets misforståede frihedsfanatisme. Det radikale venstre bliver misbrugt, både på Christiania og af socialdemokratiet. Endnu en gang trasker de radikale efter socialdemokratiet. Man siger blankt ja til en motiveret dagsorden, hvor teksten er en gammel kending: »Idet folkettingen tager miljøministerens redegørelse om Christiania til efterretning« Denne vending: »Idet folkettingen tager ministerens redegørelse til efterretning«, kender vi efterhånden til trivialitet.

Man tager en redegørelse til efterretning, som af mange er betegnet som en meget tyndbenet redegørelse. Der var trods alt nogle partier herinde, som, selv om de var ovre i samme lejr som det radikale venstre, dog kunne se, at den var for tyndbenet. De kunne trods alt ikke gå med til den.

Jeg vil gerne til slut, da man har talt om, hvor megen tid der er brugt i dag, sige et par enkelte ord om, hvor meget man egentlig kan stole på regeringens ord.

Da jeg anmeldte denne forespørgsel, bad ministrene via folketingssekretæren om, at miljøministerens redegørelse og forespørgselsdebatten måtte blive behandlet under ét. Det havde fremskridtspartiet selvfølgelig indestillet imod at indvillige i. Det var således en klar aftale. Jeg håber, at forsvarsministeren kan huske den. Men i torsdags kom man pludselig og sprang fra det ord, som man havde givet tidligere. Nu ønskede man pludselig ikke, at de to sager blev behandlet under ét. Man ville hellere trække tiden ud. Der skulle altså være både en redegørelses- og en forespørgselsdebat. Bagefter kan man så tale om, at debatten er trukket i langdrag. Hvem er det, der har trukket debatten i langdrag? Det er den regering, der er sprunget fra sit ord.

Hvordan kan det resterende folketing tro på en sådan regering, når den kommer med en redegørelse og kommer med en motiveret dagsorden? Hvordan skal vi kunne tro på den? Hvordan skal christianitterne kunne tro på dens ord, på miljøministerens ord, når man så sent som i torsdags sprang fra den

[Knud Lind]

af tale, som lå klart? Der er ingen, der tror på dem.

Det er klart, når man ser denne tynde kop te: den er ikke fem fladé ører værd.

(Kort bemærkning).

Arne Melchior (CD):

Jeg kan godt forstå, at ministrene ikke vil svare på denne sidste svada, men jeg finder anledning til som menigt folketingsmedlem at sige, at jeg synes, hr. Knud Lind fuldstændig misbruger sproget, når han siger, at man ikke kan stole på folk, fordi de om torsdagen har en anden opfattelse end om mandagen af noget rent teknisk, hvorvidt debatter skal køres sammen eller hver for sig. Der er ikke gået noget som helst skår af nogen troværdighed i den sammenhæng.

Wilhelm (VS):

Jeg synes, der må være en vis grænse for, hvad man uden modsigelse skal sidde her og høre på.

Hr. Knud Linds start på denne debat var en højtravende bekendelse til, at demokrati bygger på en overholdelse af de vedtagne love. Det kommer fra et parti, hvis stifter har opfordret hele den danske befolkning til skatteunddragelse, hvis stifter har sammenlignet skatteunddragere med jernbanesabotører under besættelsen – folk, der udfører en farlig, men samfundsnyttig funktion. Det kommer fra ordføreren for et parti, hvis ordfører i en anden sag stillede sig op her på talerstolen og opfordrede hele befolkningen til at overtræde en lov, der lige var vedtaget. Jeg synes, det ville klæde fremskridtspartiet, om man sagde, at man ønskede lovene overholdt til punkt og prikke af mennesker, man ikke kunne lide, men i øvrigt ønskede at bryde de love, man selv havde lyst til at bryde, og opfordrede folk til at bryde de love, man ikke brød sig om. Det er det, det drejer sig om for fremskridtspartiets vedkommende.

Hr. Lawaetz talte om, at han havde en flov smag i munden. Han var flov, når han var i udlandet, idet man i udlandet kendte til Christiania. Han mente ikke, at SFere eller VSere kunne være flove, når de var i udlandet. Jeg kan bedyre, at det kan man sagtens. Jeg er overordentlig flov, når jeg er i udlandet, men af en ganske anden grund, nemlig af den grund, at i udlandet er hr. Glistrup

mere kendt end Christiania. Det eneste, jeg i og for sig kan holde humøret oppe med, når jeg kommer ud for den flovhed, er at sige til mig selv, at det, de kender til hr. Glistrup og til fremskridtspartiet, dog heldigvis kun er hans skattesag og hans skattepolitik. Der var grund til at være endnu mere flov, hvis de kendte fremskridtspartiets Christianiapolitik og retssikkerhedspolitik – for slet ikke at tale om, hvis de kendte hr. Knud Lind.

Det dér med hr. Knud Lind er ikke kun et personproblem, og det er egentlig grunden til, at jeg tager ordet, for det er sådan set alvorligt. Problemet er, hr. justitsminister og øvrige regeringsmedlemmer, at hr. Knud Lind har ganske ret, når han stiller sig op her og siger, at hele hans argumentation er hentet fra tidsskriftet Dansk Politi. Problemet er, at hr. Knud Lind er fuldstændig repræsentativ for den københavnske politiledelse, for ledelsen af det københavnske narkotikapoliti og for lederne i tidsskriftet Dansk Politi.

Jeg synes, det er nødvendigt at få det sagt ved en sådan lejlighed. Her er det meget klart og tydeligt kommet frem, at i den lovgivende forsamling er hr. Knud Lind i et absolut lille mindretal med sine synspunkter og med sin udtryksmåde. Hvad fortæller det regeringen, hvad fortæller det justitsministeren om skævheden i det københavnske politi, når hr. Knud Lind gang på gang ikke siger andet, end hvad der er sagt gang på gang fra den københavnske politiledelse? Det er virkelig uhyggeligt. Det er virkelig skævt i forhold til den politiske opfattelse her i landet. Men det er ikke desto mindre noget, som har praktiske konsekvenser hver eneste dag og hver eneste uge for christianitterne.

Jeg vil opfordre ministeren til at komme med en kommentar til dette, at hr. Knud Lind faktisk er repræsentativ for lederne i tidsskriftet Dansk Politi, er repræsentativ for det københavnske politis ledelse. Jeg vil opfordre ministeren til, hvad jeg har gjort allerede for et par måneder siden: at komme med en kommentar til den Stürmertegning – andet kan jeg ikke betegne den som – der var i tidsskriftet Dansk Politi i decembernummeret, nr. 18, 1981. Det var simpelt hen noget af det mest beskidte, man har set. Det var ikke bare en tegning, men politiorganisationernes officielle hilsen til ministeren, til ministeriet og til regeringen.

[Wilhelm]

(Kort bemærkning).

Poulsgaard (FP):

Det var hr. Wilhelm, der kaldte mig herop. Det var jo en fantastisk svada, vi fik her. At vi skulle høre det fra medlemmer af dette ting, der har opfordret befolkningen til: bare stjæl, det er blot en almindelig kapitaloverførsel! Hvad er det, hr. Wilhelm nu angriber hr. Glistrup for? Hvad kunne hr. Wilhelm læse i aviserne her i søndags? Da kunne han læse, at en af de mest anerkendte professorer i dette land, hr. Thorlund Jepsen, til Jyllands-Posten sagde: det er simpelt hen livsnødvendigt at lave sort arbejde for at overleve i dette land. Det må føre til, at vi skal ud i angiveri, som andre har lagt ryg til. Det er forskellen. Disse forkælede mennesker, vi snakker om her, christianitterne, får i pose og sæk, uden at de vil yde det mindste til samfundets husholdning. Det var mere gavnligt, om de ydede lidt og så arbejdede lidt sort i stedet for.

(Kort bemærkning).

Lawaetz (FP):

Hr. Poulsgaard kom mig i forkøbet. Jeg synes, det er helt utrolig langt, hr. Wilhelm tillader sig at komme væk fra sagen. Hr. Wilhelm taler så meget om respekt for andre. Hr. Poulsgaard var inde på, hvor megen respekt vi kan have for hr. Wilhelm. Jeg vil blot sige, at det er ikke de samme ting, vi er flove over ude i verden. Jeg ved ikke, hvad hr. Wilhelm er flov over. Han sagde, han var flov over, at man kendte hr. Glistrup. Jeg er ikke flov over, at jeg kender hr. Wilhelm, men jeg er flov over at skulle høre i Paris og Stockholm om eksperimentet Christiania.

(Kort bemærkning).

Askjær Jørgensen (FP):

Hr. Wilhelm meddeler fra talerstolen, at hr. Knud Lind i henhold til hr. Wilhelms opfattelse er meget repræsentativ for politiet. Efter min opfattelse er hr. Wilhelm meget repræsentativ for christianitterne.

(Kort bemærkning).

Knud Lind (FP):

Jeg skal ikke gå ind i den debat, der har løbet frem og tilbage. Jeg skal bare sige, at

det, man nøje skal overveje, inden man stemmer nu, er, at hvis man stemmer for socialdemokratiets dagsordensforslag, godkender man i virkeligheden en overtrædelse af grundlovens bestemmelser om den personlige ejendomsret. Det er det, man reelt gør ved at stemme for socialdemokratiets dagsordensforslag.

Samtidig skal man helt klart erkende de problemer, der ligger i, at vi trods alt har haft en hel del husbesættelser i den senere tid. Hvordan vil man bære sig ad med at sigte disse unge mennesker for husbesættelser, når man samtidig godkender en gammel husbesættelse af Christiania, som er 10 år gammel?

I starten hørte man fra hr. Wilhelms side, at hr. Knud Lind kunne man slet ikke regne med for så vidt angår politiet, for dér stod jeg helt alene. Det er da glædeligt, at hr. Wilhelm efterhånden er kommet så langt, at hr. Wilhelm har opdaget, at jeg alligevel står for gennemsnittet af det, som man mener i dansk politi.

Justitsministeren (Ole Espersen):

Som det fremgik af formandens påtale for nogle øjeblikke siden, var hr. Knud Linds citater jo meget omfattende. Jeg var ikke i stand til at vurdere hvert enkelt af dem eller sætte dem ind i deres sammenhæng, men jeg vil da gerne sige, at der er fra politiets side kommet udtalelser, der bærer præg af stærke følelser i forhold til det, som politiet har været udsat for på Christiania. I det omfang man fra politiets side giver udtryk for stærke følelser i anledning af den behandling, man har været udsat for dér, forstår jeg godt politiet. Men jeg må samtidig sige, at hr. Knud Lind ikke, således som hr. Wilhelm påstod det, er repræsentativ for dansk politi, og jeg synes, det er noget af en fornærmelse mod politiet at komme med en så generel påstand.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslag om motiveret dagsorden af Camre (S) (se foran)

vedtoges med 74 stemmer mod 58; 3 stemte hverken for eller imod.

Hermed var følgende forslag bortfaldet:

Forslag om motiveret dagsorden af Knud Lind (FP) (se foran).

Hermed sluttede forespørgslen.

Meddelelser fra formanden:

Formanden:

Som tidligere meddelt er de 3 sidste punkter på dagsordenen udgået, og der er herefter ikke mere på dagsordenen.

Der er foretaget ændring i følgende ud-

valg:

Skatte- og afgiftsudvalget (16/3 82):

Udtræder: Ritt Bjerregaard (S)

Ny stedf.: Lone Dybkjær (RV)

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 17. marts 1982, kl. 13.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den i salen opslåede dagsorden.

Mødet hævet kl. 20.24
